

คู่มือการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ
ของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานี
(ฉบับสมบูรณ์)

จัดทำโดย

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานี

พฤศจิกายน ๒๕๕๗

คำนำ

ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีประกาศฉบับที่ ๙๖/๒๕๕๗ ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ให้จัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเพื่อทำหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา รับเรื่องปัญหาความต้อการและข้อเสนอแนะของประชาชน รวมทั้งทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการร่วม ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานีได้เปิดศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานีอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ภายหลังที่มีการดำเนินงานรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพบว่าประชาชนได้มาร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาหนี้้นอกระบบเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการกู้ยืมเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดและถูกข่มขู่ คุกคามจากทางหนี้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากประชาชนมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและไม่มีหลักทรัพย์หรือบุคคลที่จะค้ำประกันหนี้ จึงไม่สามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินได้

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานีเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน โดยศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานีจะเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรภาคเอกชนในการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

(นายเสริม ไชยณรงค์)

ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานี

สารบัญ

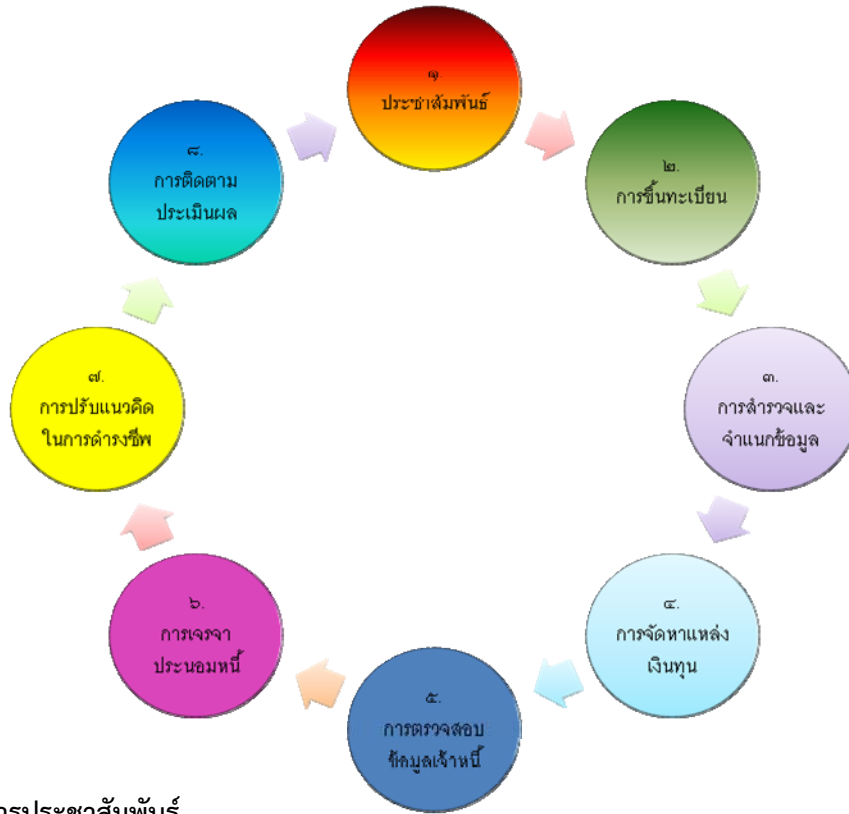
		หน้า
ส่วนที่ ๑	บทนำ	๔
ส่วนที่ ๒	ขั้นตอนการดำเนินงาน	๕
	ขั้นตอนที่ ๑ - การประชาสัมพันธ์	๕
	ขั้นตอนที่ ๒ - การขึ้นทะเบียนลูกหนี้	๗
	ขั้นตอนที่ ๓ - การสำรวจและจำแนกข้อมูล	๗
	ขั้นตอนที่ ๔ - การจัดหาแหล่งเงินทุน	๘
	ขั้นตอนที่ ๕ - การตรวจสอบข้อมูลเจ้าหนี้	๘
	ขั้นตอนที่ ๖ - การเจรจาประนอมหนี้	๑๐
	ขั้นตอนที่ ๗ - การปรับแนวคิดในการดำรงชีพ	๑๐
	ขั้นตอนที่ ๘ - การติดตามประเมินผล	๑๑
ส่วนที่ ๓	บทบาทของศูนย์ดำรงธรรม	๑๒
	๓.๑ บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด	๑๒
	๓.๒ บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ	๑๓
ส่วนที่ ๔	การรายงานผลการดำเนินงาน	๑๔

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีแนวโน้มในการเจริญเติบโตและขยายตัวทางเศรษฐกิจเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ การที่เศรษฐกิจมีการแข่งขันสูงทั้งในด้านการค้า การลงทุน การส่งออก ระหว่างประเทศ ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้น ปัญหาการว่างงานและปัญหาความยากจนเป็นลำดับ ประชาชนบางส่วนที่ไม่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าวจึงเกิดปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน จึงจำเป็นต้องกู้ยืมเงินมาลงทุนหรือใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน แต่ประชาชนที่ยากจนส่วนใหญ่ไม่สามารถจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนของสถาบันการเงินได้จึงได้กู้ยืมเงินจากนายทุนและเป็นหนี้ในระบบ เมื่อมูลหนี้สูงขึ้นเนื่องจากหนี้ในระบบจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดส่งผลให้เกิดปัญหาการทวงหนี้ คดีอาชญากรรมและปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย

เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติและให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและเร่งรัดให้แก้ไขปัญหาหนี้ในระบบซึ่งในการประชุมคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบในหลักการและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืนตามที่กระทรวงการคลังเสนอความเห็น โดยจะมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุของปัญหาทั้งในด้านสินเชื่อและศักยภาพการหารายได้โดยจะให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาหนี้ระบบผ่านองค์กรการเงินชุมชนที่เข้มแข็งและมีศักยภาพควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาหนี้ระบบของสถาบันการเงินเฉพาะกิจพร้อมทั้งสร้างกลไกในการเจรจาประนอมหนี้ระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ ซึ่งรวมถึงการสร้างกลไกในการพัฒนาและฟื้นฟูเพื่อให้ลูกหนี้มีศักยภาพในการหารายได้และป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ในระบบอีก นอกจากนี้ได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยประสานศูนย์ดำรงธรรมทุกจังหวัดรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับเรื่องร้องทุกข์และเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาหนี้สินภาคประชาชนทั้งหนี้ในระบบและหนี้สินนอกระบบของประชาชนในพื้นที่และบูรณาการในการทำงานแก้ไขปัญหาหนี้ระบบกับสถาบันการเงินต่างๆ ในสังกัดกระทรวงการคลังเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปได้ความรวดเร็วและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างสูงสุด

ขั้นตอนและแผนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหา

ขั้นตอนที่ ๑ - การประชาสัมพันธ์

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอมีบทบาทในการประชาสัมพันธ์การแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

๑. การประชาสัมพันธ์โดยติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ราชการ หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ ที่ว่าการอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. การเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์จังหวัดอุบลราชธานี เว็บไซต์ของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
๓. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี จุลสาร แผ่นพับ เป็นต้น
๔. การออกหน่วยเคลื่อนที่ เช่น โครงการจังหวัดเคลื่อนที่ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเคลื่อนที่ เป็นต้น
๕. ให้อำเภอประชาสัมพันธ์ แนวทางการการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบในการประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งอธิบายขั้นตอนการลงทะเบียนและแจ้งให้ลูกหนี้ที่ถูกข่มขู่ใช้สิทธิในการแจ้งความร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

ตัวอย่าง การประชาสัมพันธ์ ณ สถานที่ราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่างๆ

การประชาสัมพันธ์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การประชาสัมพันธ์ของธนาคารออมสิน

นิยามของหนี้ในระบบ

หนี้ในระบบ หมายถึง หนี้ซึ่งเจ้าหนี้มิใช่สถาบันการเงินหรือเจ้าหนี้ในชุมชนหรือผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินและมีได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากบุคคลทั่วไป นายทุน หรือเงินด่วนต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ - การขึ้นทะเบียนลูกหนี้

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอมีบทบาทในการขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. ประสานงานกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและรับขึ้นทะเบียนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
๒. ร่วมชี้แจงและตอบข้อซักถามของประชาชน
๓. ลงพื้นที่เพื่อสังเกตการณ์ รับทราบปัญหาและอุปสรรค

สถานที่รับลงทะเบียน

การลงทะเบียนลูกหนี้นอกระบบสามารถลงทะเบียนได้ที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทุกสาขา ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

คุณสมบัติของลูกหนี้

- ๑) เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย
- ๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
- ๓) เป็นลูกหนี้นอกระบบที่มีหนี้ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สองแสนบาทถ้วน)
- ๔) เป็นหนี้ที่เกิดจากการสุจริตและจำเป็น
- ๕) เป็นหนี้ที่เกิดก่อนวันที่รับลงทะเบียน (วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗)
- ๖) มีเอกสารประกอบการเป็นหนี้

เอกสารที่ต้องนำมาประกอบการลงทะเบียน

- ๑) สำเนาบัตรประชาชน
- ๒) สำเนาทะเบียนบ้าน
- ๓) สำเนาเอกสารประกอบการเป็นหนี้

ขั้นตอนที่ ๓ - การสำรวจและจำแนกข้อมูล

หลักเกณฑ์และธนาคารที่รับผิดชอบ

หลักเกณฑ์ลูกหนี้นอกระบบ	ธนาคารที่รับผิดชอบ
๑. ลูกหนี้ภาคเกษตรกรรม	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
๒. ลูกหนี้นอกภาคเกษตรกรรม	ธนาคารออมสิน
๓. ลูกหนี้ที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
๔. ลูกหนี้ที่เป็นหนี้เกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์	ธนาคารอาคารสงเคราะห์
๕. ลูกหนี้ที่มีอาชีพค้าขายและต้องการลงทุน	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

เจ้าหน้าที่ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอจะทำการคัดกรองข้อมูลจำแนกข้อมูลว่าลูกหนี้จะเข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของธนาคารใดจากนั้นจึงส่งต่อข้อมูลให้ส่วนราชการและธนาคารที่เกี่ยวข้องและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

ขั้นตอนที่ ๔ - การจัดหาแหล่งเงินทุน

หากประชาชนที่ลงทะเบียนแล้วไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ธนาคารจะให้สินเชื่อให้ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดส่งต่อข้อมูลให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

๑. การจัดตั้งสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาหนี้ในระบบ - โดยให้ลูกหนี้รวมกลุ่มและจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์ จากนั้นสหกรณ์ที่จดทะเบียนสามารถกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเงินไปเป็นทุนให้สมาชิกสหกรณ์กู้ยืมเงินในการประกอบอาชีพและปลดหนี้ในระบบ

๒. การใช้กองทุนต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาหนี้ในระบบ โดยให้ลูกหนี้รวมกลุ่มและจดทะเบียนนิติบุคคล เพื่อเข้าเป็นสมาชิกกองทุนต่างๆ ได้แก่ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด กองทุนหมู่บ้าน โครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากนั้นจึงกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินตามเงื่อนไขที่กำหนด

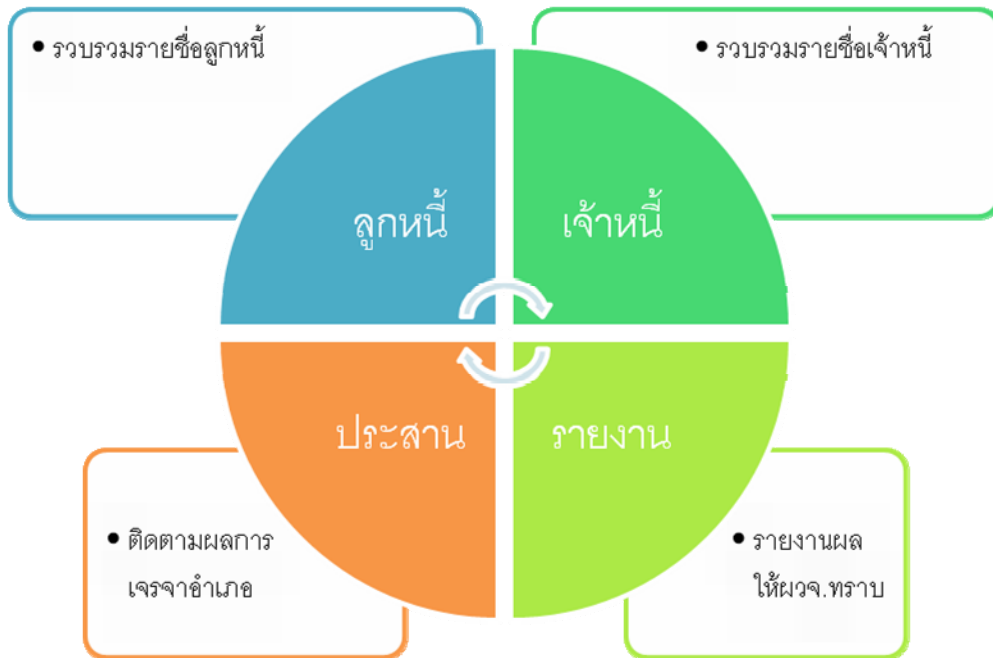
๓. ธนาคารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแก้ปัญหาหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับสัญญาจ้างองสัญญาขายฝากอสังหาริมทรัพย์ให้ธนาคารอาคารสงเคราะห์ดำเนินการ หรือการแก้ปัญหาหนี้สินจากผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๕ - การตรวจสอบข้อมูลเจ้าหนี้

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอรวบรวมและสรุปข้อมูลลูกหนี้ ข้อมูลรายชื่อของเจ้าหนี้ พื้นที่ในการปล่อยเงินกู้ในระบบ ติดตามสถานะผลการเจรจาระดับอำเภอรวมทั้งประสานส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบข้อมูลเจ้าหนี้ มูลหนี้ในระบบที่ต้องการให้ช่วยเหลือ และรวบรวมปัญหาอุปสรรคเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ

การตรวจสอบข้อมูลเจ้าหน้าที่

สำหรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ข่มขู่และท้วงหน้อย่างไม่เป็นธรรมให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด โดยไม่ให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับในชั้นสอบสวนและให้นำผู้ต้องหาส่งฟ้องไปยังศาลแขวงเพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้มาทวงหนี้เข้าศาลและเกรงกลัวกฎหมาย

ขั้นตอนที่ ๖ - การเจรจาประนอมหนี้

๖.๑ เพื่อให้ลูกหนี้ได้มีโอกาสต่อรองกับเจ้าหนี้ให้คณะกรรมการเจรจาและประนอมหนี้ โดยศูนย์ดำรงธรรมอำเภอพิจารณาประนอมหนี้ให้ได้อย่างยุติของทั้งสองฝ่าย ประกอบด้วย

๑. นายอำเภอหรือผู้แทน	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรพื้นที่	รองประธานคณะกรรมการ
๓. พัฒนาการอำเภอ	กรรมการ
๔. สรรพากรอำเภอ	กรรมการ
๕. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กรรมการ
๖. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	กรรมการ
๗. ผู้แทนธนาคาร	กรรมการ
๘. ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย	คณะกรรมการและเลขานุการ

นายอำเภอสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการเจรจาและประนอมหนี้ให้มีองค์ประกอบมากกว่าหรือน้อยกว่าคณะกรรมการข้างต้นขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ โดยมีอำนาจใกล้เคียงข้อพิพาทและประนอมหนี้ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกินสองแสนบาท ตามนัยข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยการใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่ในการเจรจาทุกครั้งจะต้องมีผู้แทนของธนาคารร่วมอยู่ด้วย

๖.๒ หากมูลหนี้เกินกว่าสองแสนบาทส่งเรื่องให้คณะทำงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนงานใกล้เคียงเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนตามคำสั่งจังหวัดอุบลราชธานี ที่ ๓๘๘/๒๕๕๗ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗ ดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๗ - การปรับแนวคิดในการดำรงชีพ

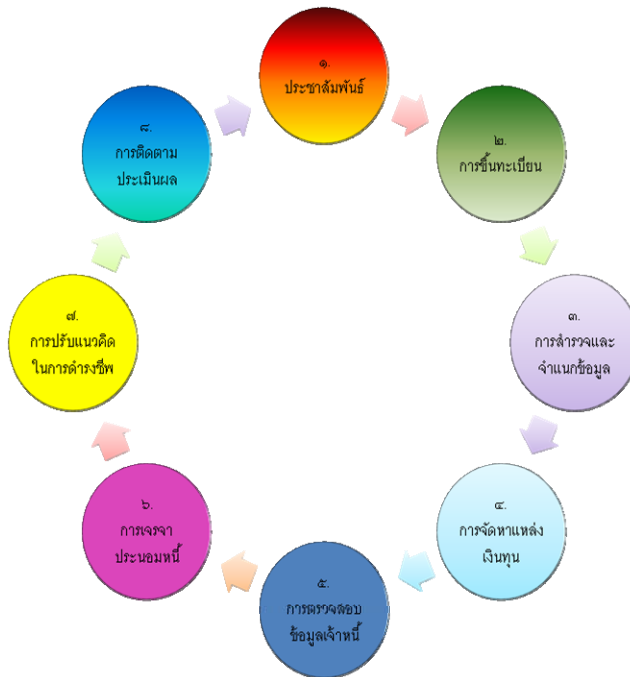
ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดจะต้องประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับทัศนคติและเพิ่มประสิทธิภาพให้ลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ ดังนี้

๑. ส่งเสริมและจัดอบรมการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น
๒. สนับสนุนให้ร่วมโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕
๓. การน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต
๔. การสร้างจิตสำนึกให้รู้จักการออมและวินัยทางการเงิน
๕. ส่งเสริมการพัฒนาด้านการตลาดให้สามารถขายสินค้าได้
๖. ส่งเสริมเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการฝึกอาชีพที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน ภาค ๗ อุบลราชธานี ตามความถนัดของลูกหนี้

ขั้นตอนที่ ๘ - การติดตามประเมินผล

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดอุบลราชธานีจะต้องติดตามความคืบหน้าผลการดำเนินการเป็นระยะว่าลูกหนี้ที่เข้าสู่ระบบแล้วได้มีการผ่อนชำระเงินตามกำหนดหรือไม่ อย่างไร หากมีการผิดนัดให้สำรวจหาสาเหตุที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ รวมทั้งติดตามผลการส่งเสริมการประกอบอาชีพเพื่อรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป

๓.๑ บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

ขั้นตอนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ

บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดกับการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ

ขั้นตอน	บทบาทและหน้าที่
ขั้นตอนที่ ๑ - การประชาสัมพันธ์	ประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินงานและการลงทะเบียนที่ธนาคารออมสินและธนาคาร ธ.ก.ส.
ขั้นตอนที่ ๒ - การรับลงทะเบียนลูกหนี้	ลงพื้นที่ว่าการรับลงทะเบียนมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างเพื่อรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ
ขั้นตอนที่ ๓ - การสำรวจและจำแนกข้อมูล	การตรวจสอบข้อมูลหลังการลงทะเบียนว่าลูกหนี้เข้าเงื่อนไขการปล่อยสินเชื่อของธนาคารหรือไม่
ขั้นตอนที่ ๔ - การจัดหาแหล่งเงินทุน	หาแหล่งเงินทุนใหม่ในรูปแบบสหกรณ์หรือกองทุนหมู่บ้าน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและกองทุนต่างๆ
ขั้นตอนที่ ๕ - การตรวจสอบข้อมูลเจ้าหน้าที่	ตรวจสอบข้อมูลเจ้าหน้าที่ว่ามีลูกหนี้ที่ราย เพื่อเป็นข้อมูลก่อนประนอมหนี้
ขั้นตอนที่ ๖ - การเจรจาประนอมหนี้	รวบรวมปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการเจรจาประนอมหนี้

บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดกับการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ(ต่อ)

ขั้นตอน	บทบาทและหน้าที่
ขั้นตอนที่ ๗ - การปรับแนวคิดในการดำรงชีพ	จัดหาโครงการที่ส่งเสริมการฟื้นฟูอาชีพให้แก่ลูกหนี้
ขั้นตอนที่ ๘ - การติดตามและประเมินผล	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการชำระหนี้และพฤติกรรมของลูกหนี้
ขั้นตอนที่ ๘.๑ - การปฏิบัติภารกิจร่วม	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการชำระหนี้และพฤติกรรมของลูกหนี้ หน่วยเคลื่อนที่เร็วจะปฏิบัติงานร่วมกับท้องถิ่น ซึ่งเรียกว่า “ชุดเฉพาะกิจ” มีหน้าที่ปกป้องและปราบปรามเจ้าหนี้นอกระบบ

๓.๒ บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ

มีขั้นตอนและบทบาทหน้าที่คล้ายกับศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด แต่ศูนย์ดำรงธรรมอำเภอจะมีหน้าที่ในการใกล้ชิดประណมหนี้ให้กับลูกหนี้โดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลของคู่กรณีทั้งสองฝ่ายและมีหน้าที่อื่นๆ ดังนี้

บทบาทของศูนย์ดำรงธรรมอำเภอกับการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ

ขั้นตอน	บทบาทและหน้าที่
ขั้นตอนที่ ๑ - การประชาสัมพันธ์	ประชาสัมพันธ์แนวทางการดำเนินงานและการลงทะเบียนที่ธนาคารออมสินและธนาคาร ธ.ก.ส.
ขั้นตอนที่ ๒ - การรับลงทะเบียนลูกหนี้	ลงพื้นที่ว่าการรับลงทะเบียนมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างเพื่อรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ
ขั้นตอนที่ ๓ - การสำรวจและจำแนกข้อมูล	การตรวจสอบข้อมูลหลังการลงทะเบียนว่าลูกหนี้เข้าเงื่อนไขการปล่อยสินเชื่อของธนาคารหรือไม่
ขั้นตอนที่ ๔ - การจัดหาแหล่งเงินทุน	หาแหล่งเงินกู้ใหม่ในรูปแบบสหกรณ์หรือกองทุนหมู่บ้าน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและกองทุนต่างๆ
ขั้นตอนที่ ๕ - การตรวจสอบข้อมูลเจ้าหนี้	ตรวจสอบข้อมูลเจ้าหนี้ว่ามีลูกหนี้ที่ราย เพื่อเป็นข้อมูลก่อนประណมหนี้
ขั้นตอนที่ ๖ - การเจรจาประណมหนี้	รวบรวมปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการเจรจาประណมหนี้
ขั้นตอนที่ ๗ - การปรับแนวคิดในการดำรงชีพ	จัดหาโครงการที่ส่งเสริมการฟื้นฟูอาชีพให้แก่ลูกหนี้
ขั้นตอนที่ ๘ - การติดตามและประเมินผล	การลงพื้นที่เพื่อติดตามการชำระหนี้และพฤติกรรมของลูกหนี้

การรายงานผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ

ให้ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดประสานสำนักงานคลังจังหวัดในการรวบรวมข้อมูลการลงทะเบียนและรายงานความคืบหน้าผลการดำเนินงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบทุกระยะ ดังนี้

๑. รายงานผลการขึ้นทะเบียนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบรายวัน
๒. รายงานผลการเจรจาประนอมหนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบรายสัปดาห์
๓. รายงานผลการโอนหนี้เข้าสู่ระบบของแต่ละธนาคารให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบรายสัปดาห์
๔. รายงานผลการดำเนินโครงการฟื้นฟูอาชีพและปรับแนวความคิดการดำรงชีพของลูกหนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบรายเดือน
๕. ให้สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมและรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบรายเดือน
